

ТАҚРИЗ

ба фишурдаи рисолаи доктории Факиров Хурсандмурод Насруллоевич дар мавзӯи «Ҳабиулло Назаров ва саҳми ў дар шинохти шахсият ва мероси адабии Карим Девона» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), аз рӯи ихтисоси 6D020500.- филология (10.01.09-Фолклоршиносӣ).

Дар ҳар давру замон санъати сухан дар фолклор аён мегардад. Ҷамъоварӣ, омӯзиш ва кор карда баромадани фолклор, заминай беҳтарин барои рушди минбаъдаи соҳаи фолклоршиносӣ маҳсуб меёбад. Ҳар чи қадар бештар фолклори даврони пешин омӯзиш ёбад, барои фолклоршиносон, адабиётшиносон, мардумшиносон, фарҳангшиносон, санъатшиносон маводи фаровонро фароҳам оварда, дар раванди таҳлилҳои илмӣ осону амиқтар натиҷагирий мегардад.

Воҷиби зикр аст, ки тавлиду инкишоф, тағйирёбӣ ва устувории фолклор дар чаҳорҷуби анъана ба вучуд меояд ва он аз хусусияти барҷастаи фолклор ба шумор меравад. Мавзӯи «Ҳабиулло Назаров ва саҳми ў дар шинохти шахсият ва мероси адабии Карим Девона», ки аз ҷониби Факиров Хурсандмурод Насруллоевич барои ҳимоя пешниҳод шудааст, масоили муҳимми соҳаи фолклоршиносиро дар бар мегирад.

Масъалаи омӯзиши Ҳабиулло Назаров ва саҳми ў дар шинохти шахсият ва мероси адабии Карим Девона дар асоси назарияҳои муҳакқиқони фолклор ба таври маҳсус таъқид гашта, ҳамзамон ҷустуҷӯ ва ҷамъоварии матнҳои фолклорӣ аз забони худи гӯянда ва инъикоси онҳо аз ҷониби муаллифи рисола дар фолклор баррасӣ шудааст.

Аз таҳлили фишурда маълум аст, ки рисолаи унвонҷӯ Факиров Хурсандмурод Насруллоевич дар мавзӯи «Ҳабиулло Назаров ва саҳми ў дар шинохти шахсият ва мероси адабии Карим Девона» аз қисми муқаддимавӣ, ду боб, фаслҳо, хулоса ва китобнома иборат мебошад.

Унвонҷӯ дар боби аввал омӯзиши муаммоҳои тасвири бадеии рӯзгор ва осори Карим Девона, бозёфтҳои эҷодии ў, ки аз як тараф муайян кардани эҷодиёти гуфторӣ дар фарҳанги оламшумули мардуми

точик бошад, аз ҷониби дигар ба майдони адабиёт ва фолклори точик ворид намудани ашъори дилангези шоири мардумӣ, ки ҷиҳатҳои умдан муносибати ҳалқи оддиро ба адабиёти ҳуд бозгӯй намуда, ҳуд дар он нақши асосиро ичро мекунад, мавриди пажӯҳиш қарор додааст. Дар фолклоршиносии точик то ҳол ин масоил мавриди баррасии алоҳида қарор нагирифтааст ва дар тадқиқоти илмӣ аз ҷониби муаллиф навоварӣ дар соҳаи фолклоршиносӣ маҳсуб меёбад.

Дар боби дуюм унвонҷӯ роҷеъ ба баҳси донишмандон перомуни рӯзгор ва осори шоири мардумӣ Карим Девона таҳқиқ намуда, муайян намудани ислоҳи камбузидҳои мубоҳисавиро, ки дар таърихи мубоҳисанигории Тоҷикистон собиқа надошт, муфассал таҳлил намудааст.

Таҳлилҳои унвонҷӯ нишон медиҳанд, ки ў доир ба мавзӯъ, дараҷаи омӯзиши он ва пажӯҳиш аз маълумотҳои бузургтарин фолклоршиносон, муаррихон, мунаққидон ва адабиётшиносону адабони собик Иттиҳоди Шӯравӣ, С. Куликов, Л. Ломатина, С. Липкин, Л. Михайлова, Г. Карабелников, Ю. Смирнов, С. Ломидзе, Д. Комиссаров, М. Турсунзода В. Асрорӣ, Р. Амонов, З. Ш. Раҷабов, А. Мухторов, Б. Тилавов, С. Шоҷамолов, Ҳ. Раҳматов, К. Мирзоев, И. Ҳусейнов, Д. Саидов, И. Ҳидоятов, И. С. Брагинский ва дигаронро омӯхта, истифода намудааст.

Диссертант дар заманаи тадқиқоти анҷомдодааш хулосаҳои ҷузъиву умумӣ ҳосил намуда, онҳоро муҳтасар дар охири фаслу бобҳо ва муфассал дар натиҷаи тадқиқот зикр намудааст ва то ҷое ба мақсад ноил гардида, натиҷаи кори таҳқиқотии унвонҷӯро инъикос кардааст.

Дар маҷмӯъ пас аз мутоилаи фишурда ба чунин хулоса омадан мумкин аст, ки нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда ҳусусияти навғонӣ дошта, дар заманаи мисолҳои мушахҳас асоснок карда шудаанд.

Дар қатори муваффақиятҳои дарҷгардида дар фишурда баъзе камбузию норасоиҳо низ ба назар мерасанд, ки зикри онҳоро зарур донистем, ки ба манфиати кор мебошанд.

Аз матни фишурда бармеояд, ки диссертатсия дар сатҳи баланди

илмӣ навишта шудааст ва то чое донишҳои назарӣ ва амалии соҳаи фолклоршиносӣ ва мардумшиносиро меафзояд.

Бо вуҷуди муваффақиятҳои зиёд баъзе камбудиҳо низ ба назар мерасанд, ки ишораи бархе аз онҳоро зарур донистем.

1. Фолклори Бадаҳшон қисмати ҷудонопазири фолклори тоҷик маҳсуб ёфта дар он ҳаёт, таъриҳ, урғу одат ва дигар ҳолатҳои рӯҳии ҳалқи он аз ҷониби шоирони мардумии ин манотик ифшо гардидааст.

Хуб мешуд, ки диссертант бидуни Қудрати Шӯгнонӣ ва Муллоёри Ванҷӣ ба исми зумраи шоирони Бадаҳшон дар қисмати муқаддимавӣ ишорат менамуд.

2. Дар матни фишурда баъзан ғалатҳои имлоиву техникий низ роҳ ёфтаанд (саҳ. 6, 14, 17, 23).

Дар ин росто камбудию норасоиҳои зикршуда, ки бештар ҷанбаи таҳририй доранд, моҳияти илмии тадқиқотии аз ҷониби Факиров Ҳурсандмурод Насруллоевич ба анҷом расидаро ҳалалдор намесозанд.

Диссертатсияи доктории Факиров Ҳурсандмурод Насруллоевич дар мавзӯи «Ҳабибулло Назаров ва саҳми ў дар шинохти шаҳсият ва мероси адабии Карим Девона» кори анҷомёфта буда, ба талаботи рисолаҳои доктории КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ аст. Муаллифи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), аз рӯи ихтисоси 6D020500. – филология (10.01.09- Фолклоршиносӣ) сазовор мебошад.

**Ходими илмии шӯбайи фолклор ва
адабиёти Бадаҳшони Институти илмҳои
гуманитарии АМИТ ба номи академик**

Б.Искандаров, номзади илмҳои филологӣ **Рахматуллоева Г.**

Имзои Рахматуллоева Гулхонда Абдуллоевнаро тасдиқ мекунам:

Нозари калони қадри Институти илмҳои гуманитарии АМИТ.

ба номи академик Б. Искандаров
Сурӯғ: 736000, ш. Ҳоруғ, Кӯчаи Ҳолдлров, 2; Тел: моб: 93-526-19-82

Назаршоева Ч.

